

CD HEDENDAAGS

Ophelia stottert
Hans Abrahamsen

De literaire wereld kent natuurlijk heel wat auteurs die tegendraads schrijven. Wijlen Drs. P. was zo iemand, die gedichten en liedjes schreef met haast niet te berijmen woorden zoals 'herfst' of uiterst banaal klinkende uitdrukkingen. Nog zo'n curiositeit is het Opperlands, een tegendraadse variant van het Nederlands. Het is een taal die Hugo Brandt Corstius 'Nederlands met vakantie' noemt, Nederlands zonder het akelige nut dat aan die taal nu eenmaal kleef.

De Welshman Paul Griffiths (68), musicoloog en schrijver van en libretto's, maakte voor de Amerikaanse toondichter Elliott Carter een novelle waarin hij Ophelia haar verhaal laat brengen, slechts met de woorden die Shakespeare haar in zijn toneelstuk laat uitspreken. Magere grondstof dus, maar met die beperkte woordenschat laat Griffiths zijn hoofdpersonage niettemin aan het woord over alles wat haar bezighoudt. Opperlands is het, maar dan in het Engels.

CD KLASSIEK

Dood in het hart
Johannes Brahms

In 1896 overleed Clara Schumann. Componist Johannes Brahms, die een levenslange passionele liefde voor Clara had gekoesterd, haastte zich van zijn woonplaats Wenen naar Duitsland voor de begrafenis. Omdat hij in Frankfurt een aansluiting miste, kwam hij te laat aan in Bonn. De lijkstoet was al aangekomen op de begraafplaats.

Vrienden nodigden de componist uit in een hotel op de andere Rijnoever, waar hij vier recentelijk gecomponeerde liederen met hese stem op piano uitvoer-

Dat kwam de Deense componist Hans Abrahamsen (63) ter ore, die de novelle omvormde tot een dertig minuten durende dramatische monoloog voor sopraan en orkest. Een werk dat hij een driedelige structuur mee gaf op basis van vier eenvoudige woorden.

Ophelia is nog steeds de broze, wankle figuur, die aarzelt tussen stoere uitspraken en de vlucht, maar toch is de uitwerking anders. Hans Abrahamsen beeldt het knap uit door haar aan het begin van het stuk te laten struikelen over haar woorden. Dat effect bekomt hij door de zangeres bepaalde noten zo te laten herhalen, dat ze als het ware stuiteren. Het is een kneepje dat hij aan Monteverdi ontleende.

Let Me Tell You is opgedragen aan de Amerikaanse sopraan Barbara Hannigan, die de ongebruikelijke en beslist niet makkelijke partituur op deze cd van Winter & Winter trouwens ontzettend mooi vertolkt. Ze heeft een glasheldere stem die perfect past bij de klank van het pittige symfonisch orkest van de Beierse radio. Ondergetekende kan niet anders dan verrukt zijn over die ontdekking. (JC)

Hans Abrahamsen, *Let Me Tell You*, op tekst van Paul Griffiths, met Barbara Hannigan (sopraan) & het Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks onder leiding van Andris Nelson, Music Edition Winter & Winter (distributie harmonia mundi), W&W 910 232-2, 23 euro.

de. Enkele maanden later was hij zelf dood. „Het zijn goddeloze liederen, maar de tekst staat godzijdank in de Bijbel”, zei Brahms erover. Eigenlijk vormen de *Vier ernste Gesänge* opus 121 een kleine cantate over de dood. Alhoewel Brahms niet gelovig was, zijn de teksten toch religieus.

De Duitse pianist Christophe Eschenbach en de bariton Matthias Goerne oogstten veel roem met hun vertolking van de liederen van Schumann. Al in 2007 brachten beiden in de Brusselse BOZAR een programma met ook Brahms vier bewuste liederen. Samen met ouder liedwerk van dezelfde componist, onder meer op tekst van Heinrich Heine, prijken ze op een album dat volgens recensenten de opname van het jaar is. (EDS)

Johannes Brahms, *Vier ernste Gesänge*, door Matthias Goerne (bariton) & Christoph Eschenbach (piano), harmonia mundi, HMC902174, 23 euro.

BOEK GELOOF

Weerbarstige verhalen
Huub Oosterhuis

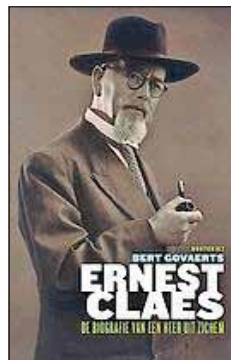
Federico Fellini (1920-1993) was een Italiaanse filmmaker die in zijn laatste films surrealistische verhalen vertelde met een vaak verborgen of openlijke autobiografische twist. Fellini's naam valt in een van de verhalen die Huub Oosterhuis onlangs publiceerde in de bundel *Wolf en lam*. *Korte verhalen over liefde en dood*.

BOEK KOKEN

Krulletjes draaien
Ali Maffucci

De Amerikaanse Alissandra 'Ali' Maffucci, met Italiaans-Amerikaanse wortels, groeide op in een wereld die gedomineerd werd door de Italiaanse keuken. Na een verblijf van zes maanden in Italië, waar ze zich ongeremd

BOEK LITERATUUR

Witte in het zwart
Bert Govaerts

Ook al leest vandaag nog amper iemand de boeken van Ernest Claes, zijn beroemde streekroman *De Witte* kende maar liefst 116 drukken. De fictie-reeks *Wij, Heren van Zichem*, losjes gebaseerd op Claes' personages, was van 1969 tot 1972 met 3,8 miljoen kijkers een kijkcijferkanon.

De auteur was een stukken complexere persoonlijkheid dan zijn personages. Gewezen televisiejournalist Bert Govaerts beet zich vast in Claes' werk en in de archiefstukken over hem en publiceerde een bijzondere biografie over die 'heer uit Zichem'.

Huub Oosterhuis, 82 intussen, gewezen jezuïet, maar nog steeds religieus dichter en voor-ganger, kan bogen op een indrukwekkend oeuvre van gedichten, liederen, vertalingen en toespraken, maar publiceerde nog nooit verhalend proza. Het merendeel kunnen we bestempelen als vreemde sprookjes. „Een paar keer gaat het over god/God,” zegt de bejaarde dichter, „maar ook over mijn vader, een vogel met drie vleugels en over de grootvorst van Auschwitz.”

De inspiratiebron lijkt echter al te vaak, steeds opnieuw, de Bijbel te zijn, die Oosterhuis op een eigenzinnige, poëtische manier blijft 'herlezen'. Je moet al wat van het heilige boek hebben geproefd om die verhalen ook echt te kunnen smaken. Rode draad is toch wel de machteloosheid van God. Oosterhuis laat Hem zeggen: „Veertien miljard jaar geleden klapte ik, zo zacht ik kon, in mijn handen en sprak: 'Kome wat komt.' Dat wordt de oerknal

overgaf aan tal van plaatselijke lekkernijen, keerde ze tien kilogram zwaarder huiswaarts.

Daar volgde de boetedoening: ze schakelde over op een veganistisch dieet. Haar moeder liet haar echter kennismaken met de spiraalsnijder, een keukenhulpmiddel dat een andere wereld voor haar deed opengaan. Ali had nu een alternatief voor haar geliefde pasta: groentenslierten.

Ze nam ontslag op haar werk en ging zich toeleggen op het spiraalsnijden. Ze kocht de domeinnaam *inspiralized.com* en begon een blog die wereldwijd volgers heeft. Voorts legde ze zich toe op het ontwikkelen van nieuwe recepten, met dit boek als logisch gevolg.

Inspiralized begint met de nodige informatie over spiraalsnijden en brengt vervolgens meer

genoemd. Daarna verzonk ik in een diepe slaap.”

Oosterhuis blijft een beeldenstormer. In *Een meisje uit Duizel* wil een zekere Esmée de Moeder Gods losweken van de Kerk van Rome. Ze belandt in het Europees Parlement, evenals in de hel, waar ze samen met vele heilige vrouwen niemand minder dan Johannes-Paulus II bevrijdt, die daarop trouwt en twee zonen krijgt. De verhalen zullen beslist hun publiek vinden, de anderen zijn gewaarschuwd. (EDS)

Huub Oosterhuis, *Wolf en lam*. *Korte verhalen over liefde en dood*, Ten Have, Utrecht, 188 blz., 21,99 euro, ISBN 978 90 2590 521 7.

dan tachtig afwisselende recepten. Je kunt dit boek de hele dag door gebruiken, want het bevat recepten voor elke gelegenheid, van ontbijt tot dessert.

Dit eerste spiraalizerkookboek is onmisbaar voor iedereen die al een spiraalsnijder bezit en een absolute verleiding voor wie er nog een moet aanschaffen. (PC)

Ali Maffucci, *Inspiralized*. *Het enige echte spiraalizerkookboek*, Manteau, Antwerpen, 224 blz., 22,50 euro, ISBN 978 90 2233 240 5.

ke aantekeningen stopte Claes zijn bewondering voor het naziregime niet weg. De Belgische ambassade verzamelde alle lovende recensies uit Hitlers partijkrant over Claes' werk. Diens bewondering voor de nazi's ging ver, maar zijn katholieke geloof maakte dat hij nooit finaal in de ban van Adolf Hitler geraakte. Ook wilde hij niet weten van een verduitsing van Vlaanderen.

De Brabantse schrijver overleefde de 'jaren van lood' en groeide na 1950 opnieuw uit tot een van Vlaanderen meest geliefde schrijvers, ook al bleef zijn roem gebaseerd op een boek dat al in 1920 bij een Nederlandse uitgeverij was verschenen. (EDS)

Bert Govaerts, *Ernest Claes. De biografie van een heer uit Zichem*, Houtekiet, Antwerpen, 2016, 509 blz., 39,99 euro, ISBN 978 90 8924 455 0.